

Ҳаё иймондандир, иймон жаннатдадир

09:02 / 08.08.2021 1505

Ҳаёниңг инсон зоти учун, унинг оиласи, ватани, жамияти ва бутун дунё учун фойдалари сон-саноқсиздир. Биз буларнинг баъзиларини эслаб ўтамиз.

1. Ҳаё иймон шуъбаларидан биридир.

Иймон эса ўз ўрнида Аллоҳ таоло инсон зотига берган энг улуғ неъматдир. Иймони бор банданинг ҳаёси бўлади. Иймон мусулмонни гуноҳ-маъсиятлардан тўсганидек, ҳаё ҳам уни тўсади, чунки одам ҳаё қилиб ўша гуноҳларга қўл урмайди.

Имом Бухорий Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан қилган ривоятда:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«نَأْمَى إِلَيْنَا مَهْبُعُ شَاءَ يَحْلَّ أَوْ هَبْعُ شَاءَ نَوْتَسَ وْعَصَبُ نَأْمَى إِلَيْ».

«Иймон олтмиш неча шўъбадир. Ҳаё иймоннинг бир шўъбасидир», деганлар».

2. Ҳаё гуноҳ-маъсиятларни тарк этишга ундейди.

Табароний Саъид ибн Зайд Ансорий розияллоҳу анҳудан қилган ривоятда:

«У киши Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга: «Эй Аллоҳнинг Расули! Менга тавсия қилинг», дейди.

«لُجَّر لِنْمَ يَيْحَى سَنَتْ أَمَكْ، لَأَعْتَدَنْمَ يَيْحَى سَنَتْ نَأْكِي صُوْأْ».
«لُجَّر لِنْمَ كَمْ وَقْنَمْ حَلَّا صَلَّ».

«Сенга ўз қавмингнинг аҳли солиҳларидан бир кишидан қандай ҳаё қилсанг, Аллоҳ азза ва жалладан ҳам шундай ҳаё қилишингни тавсия қиласман», деганлар».

Одамлардан хижолат бўлмасдан беҳаёлигини қилаверадиган киши охироқибат Аллоҳ таолодан ҳам хижолат бўлмайдиган ҳолатга тушиб қолади.

3. Ҳаё Пайғамбарларнинг суннатлари ҳисобланади.

Имом Аҳмад ва Термизий Абу Айюб розияллоҳу анҳудан қилишган ривоятда:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«حَالَّنَلَّا وَكَأَوْسَلَّا وَرُطَّعَّلَّا وَءَايَحْلَّا إِنْ يَلْسُرْمُلَّا نَنْسُنْمُ عَبْرَأً».

«Тўрт нарса расулларнинг суннатлариданdir: ҳаё, хушбўй сепиш, мисвок қилиш ва никоҳланиш», деганлар».

4. Ҳаё кишини жаннатга киритади.

Термизий Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан қилган ривоятда:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«إِفَجَّلَّا وَءَافَجَّلَّا نَمُعَذْبَلَّا وَءَنْجَلَّا يَفُّنْأَمِي إِلَّا وَءَنْأَمِي إِلَّا نَمُءَايَحْلَّا رَأَنَّلَّا يَفِّ».

«Ҳаё иймонданdir, иймон жаннатдадир. Ҳаёсизлик жафодир, жафодўзахдадир», деганлар».

5. Ҳаё бандани бу дунё ва охират шармандалигидан узоқлаштиради.

Ҳаё сифати бандани беҳаё гап-сўз ва ишлардан қайтариб туради. Бошқача қилиб айтганда, Аллоҳ таолодан ҳаё қилиб, гуноҳлардан узоқда бўлишига хизмат қиласми. Беҳаёлар ҳаёсизликлари туфайли бу дунё ва охиратда шарманда бўладилар.

Термизий Анас розияллоҳу анҳудан қилган ривоятда:

«Расууллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«هَنْ أَرِّ الْأَيَّشِ يَفْعُلُنَاكَ أَمَّوْهَنْ أَشِّ الْأَيَّشِ يَفْعُلُنَاكَ أَمَّ.

«Фаҳш нимада бўлса, албатта, ўшани шарманда қилади. Ҳаё нимада бўлса, албатта, ўшани зийнатлади», деганлар».

6. Ҳаё динимиз Исломнинг хулқидир.

Ибн Можа Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан қилган ривоятда Расууллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«إِيَّاهُنَّا مَا لَسْنِي قُلْخَنْنَى وَقُلْخَنْنَى كُلَّنَّا».

«Ҳар бир диннинг ўз хулқи бордир. Исломнинг хулқи ҳаёдир», дедилар».

7. Ҳаё ҳамма нарсани ўзаги асли саналади.

Имом Бухорий ва Мусоимлар Имрон ибн Ҳусойн розияллоҳу анҳудан қилишган ривоятда:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«رِحْبَ الْأَيَّشِ».

«Ҳаё фақатгина яхшилик келтиради», деганлар».

Ҳаёси бўлмаган кишининг одамгарчилиги ҳам бўлмайди. Инсоният сафидан чиқиб, қуруқ гўшт ва суяқдан иборат махлуқقا айланиб қолади. Ундан яхшилик кутилмайди. Ҳаёси бўлмаган одам ваъдасига вафо қилмайди, омонатга хиёнат қилади, меҳмонга меҳмоннавозлик кўрсатмайди, қўшниларига азият беради...

Муҳаммад Али Муҳаммад Юсуф тайёрлади.